10/5/26
Q

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën

Fiscale zaken
Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief stand van zaken verbetermogelijkheden ANBI-regeling

Datum
29 april 2026

Notanummer
2026-0000138528

Bijlagen
1. Nota 6 april 2026
2. Kamerbrief
3. Kamerbrief TC-versie

Aanleiding

Op 1 juli 2025 is de kabinetsreactie op het rapport 'evaluatie ANBI- en SBBI-regelingen' met toegezegde vervolgacties naar de Kamer verstuurd. Op 6 april 2026 heeft u een concept van de Kamerbrief ontvangen, daarbij had u enkele vragen (bijlage 1). Hierbij ontvangt u de aangepaste concept-Kamerbrief waarin ook de vraag van de heer Grinwis wordt beantwoord (bijlage 2).

Beslispunten

1. Gaat u akkoord met het versturen van bijgaande Kamerbrief (bijlage 2)? Zo ja, dan vragen wij u de Kamerbrief te ondertekenen. De brief zal vanwege het niet uitvoeren van de motie Van Dijk in de eerstkomende Ministerraad mondeling door u worden toegelicht. Daarna zal de Kamerbrief worden verstuurd.
2. Gaat u akkoord met de openbaarmaking van de voorliggende nota?

Akkoord

Kernpunten

- In vergelijking met de vorige conceptbrief, is toegevoegd dat de Belastingdienst met betrekking tot de integriteitstoets contacten onderhoudt met het Openbaar Ministerie. Daarnaast wordt in de brief de vraag van de heer Grinwis over de mogelijkheden voor ANBI's om (financiële) ondersteuning te bieden aan – al dan niet buitenlandse – (partner)organisaties zonder ANBI status beantwoord. Dit door toe te lichten in welke gevallen het voor ANBI's binnen de ANBI-regeling mogelijk is om (financiële) ondersteuning te bieden aan – al dan niet buitenlandse – (partner)organisaties zonder ANBI-status. Kortgezegd mogen ANBI's hun algemeen nuttige doel zowel zelfstandig als samen met andere (bijvoorbeeld buitenlandse) instellingen realiseren. Er zijn bij dit laatste twee situaties te onderscheiden:
    1. Steunstichtingen (zoals 'Vrienden van'-stichtingen) die een andere ANBI financieel ondersteunen.
    2. ANBI's die financiële ondersteuning bieden aan andere instellingen zonder ANBI-status. In dat geval dient aannemelijk te worden gemaakt dat het geld daadwerkelijk aan het algemeen nut wordt besteed. Wanneer er geen afspraken hierover zijn gemaakt, dan zal het voor ANBI's moeilijker zijn dit aannemelijk te maken. De Belastingdienst zal bezien of het mogelijk is om de praktijk handvatten te bieden door enkele omstandigheden aan te geven

die van belang (kunnen) zijn bij de beoordeling. Als de onduidelijkheid onvoldoende is weggenomen, kan dat ook aan de orde komen in het reguliere overleg dat het ministerie op ambtelijk niveau met de filantropische sector heeft.

Communicatie
Uw woordvoerder is betrokken.

Politiek/bestuurlijke context
Gedurende het commissiedebat fiscaliteit van 11 maart jl. (CD) heeft u toegezegd om op korte termijn een vervolgbrief over de ANBI-regeling te versturen. Ook heeft u toegezegd om in dezelfde brief terug te komen op de vraag van de heer Grinwis (CU) over internationaal werkende ANBI's.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

6/4/26
ee

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën

Fiscale Zaken
Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief stand van zaken vervolgonderzoek verbetermogelijkheden ANBI-regelingen

Datum
12 oktober 2025

Notanummer
2025-0000458310

Bijlagen
1. Kamerbrief

Aanleiding

Op 1 juli 2025 is de kabinetsreactie op het rapport 'evaluatie ANBI- en SBBI-regelingen' naar de Kamer verstuurd. Gedurende het commissiedebat nationale en internationale fiscaliteit heeft u toegezegd om op korte termijn een vervolgbrief over de ANBI-regeling te versturen en daarin terug te komen op de vraag van de heer Grinwis (CU) over internationaal werkende ANBI's. Hoewel op dit moment nog wordt gewerkt aan de beantwoording van deze vraag ontvangt u bijgaand alvast de conceptkamerbrief (bijlage 1), mede omdat het ANBI-dossier niet eerder met u is besproken. Wij vernemen graag uw reactie hierop. Op een later moment zal de conceptkamerbrief worden aangevuld met het antwoord op de vraag van de heer Grinwis en wordt de Kamerbrief voor akkoord aan u voorgelegd.

VRAGEN VIA

P-gv.

Beslispunten

- Gaat u akkoord met de toezeggingen in de Kamerbrief naar aanleiding van de diverse verkenningen en aangenomen moties?

Kernpunten

- Met deze Kamerbrief informeert u de Kamer over de stand van zaken van de toezegging om het toezicht op ANBI's te verbeteren en het onderzoek naar de volgende aanpassingsmogelijkheden van de ANBI-regeling: een minimum aantal bestuurders voor ANBI's, het aanscherpen van de verplichtingen voor voormalige ANBI's door een bestedingsverplichting met al dan niet met een eindheffing te introduceren en het voorkomen van een mogelijke constructiemogelijkheid van ANBI's met NSW-landgoederen. Daarnaast informeert u de Kamer over de uitvoering van de moties Bakker-Klein[1], Van Dijk[2] en Stultiens en Dijk.[3] De motie Van Dijk is door de reeds bestaande integriteitstoets overbodig is en kan niet worden uitgevoerd. Het is gebruikelijk dat moties die niet (volledig) worden uitgevoerd mondeling in de Ministerraad worden toegelicht voordat een Kamerbrief wordt verstuurd.
- De kern van de brief is op ambtelijk niveau met de filantropiesector besproken (Goede Doelen Nederland, Interkerkelijk Contact in Overheidszaken en Fondsen in Nederland). Relevante opmerkingen van de sector vindt u bij de toelichting op de maatregelen.

[1] Kamerstukken I 2024/25, 36602, N.
[2] Kamerstukken II 2025/26, 30950, nr. 472.
[3] Kamerstukken II 2024/25, 31066, nr. 1490.

Toelichting

- In de Kamerbrief worden naar aanleiding van een ambtelijke verkenning naar de aanpassingsmogelijkheden van de ANBI-regeling de volgende toezeggingen gedaan:
  - **Verbetering toezicht ANBI's:** het toezicht op ANBI's wordt versterkt. De Belastingdienst werkt daarnaast aan een ANBI-portal, waarmee de informatiepositie wordt verbeterd. Dit portal zal naar verwachting rond 2030 volledig operationeel zijn. Er is inmiddels een wettelijke basis voor het portal.
  - **Samenwerking met de filantropische sector**: er is een vernieuwd samenwerkingsconvenant tussen de Belastingdienst, Goede Doelen Nederland, het CBF en de Commissie Normstelling. De Belastingdienst blijft zich inzetten om de samenwerking met de filantropische sector te versterken en uit te breiden.
  - **Regeldruk en groepsbeschikkingen**: om de regeldruk bij ANBI's (vaak vrijwilligersorganisaties) te verminderen, wordt gekeken naar groepsbeschikkingen. Dit betekent dat een groep verwante instellingen samen een ANBI-beschikking kan krijgen, waardoor administratieve lasten afnemen. De Belastingdienst zal in de communicatie meer aandacht besteden aan de mogelijkheden van groepsbeschikkingen.
  - **Verplichtingen voormalige ANBI's:** voor instellingen waarvan de ANBI-status is ingetrokken geldt een informatieverplichting (renseigneringsverplichting) zolang het ANBI-vermogen van de voormalige ANBI € 25.000 of meer bedraagt. In de praktijk blijkt deze niet altijd effectief om te waarborgen dat het vermogen aan het algemeen nut wordt besteed. Daarom is er onderzocht of voor voormalige ANBI's een bestedingsverplichting al dan niet gezamenlijk met een eindheffing kan worden geïntroduceerd. In de Kamerbrief geeft u aan voornemens te zijn om per 1 januari 2029 een bestedingsverplichting in te voeren. Dit betekent dat voormalige ANBI's binnen twee jaar na het verliezen van de ANBI-status het ANBI-vermogen aan de algemeen nuttige doelstelling moet besteden. Omdat vertegenwoordigers van de filantropiesector ervan uitgaan dat hun leden zich aan de ANBI-voorwaarden houden en niet op eigen verzoek een ANBI-status zullen laten intrekken, hebben zij hier geen opmerkingen bij geplaatst. Het introduceren van een eindheffing bij het niet voldoen van de bestedingsverplichting leidt tot veel afbakenings- en proportionaliteitsvraagstukken, vergt een ingrijpende wetswijziging en staat haaks op de ambitie van het kabinet om het belastingstelsel te vereenvoudigen. Een eindheffing wordt dus vooralsnog niet aanbevolen.
  - **Minimumaantal bestuurders ANBI's:** een belangrijke voorwaarde voor de ANBI-status is het beschikkingsmachtcriterium. Deze voorwaarde houdt in dat geen enkele natuurlijk persoon of rechtspersoon over het vermogen van de instelling mag kunnen beschikken alsof het zijn eigen vermogen is. Dat betekent dat één bestuurder onvoldoende is en twee bestuurders alleen voldoende is indien voor het nemen van een besluit beiden dienen in te stemmen. Uit onderzoek blijkt dat er ANBI's met slechts één of twee bestuurders zijn.[4] In de Kamerbrief wordt ingegaan op de opties om het beschikkingsmachtcriterium aan te vullen met de

[4] Als we kijken naar alle Nederlandse ANBI-stichtingen (32.600 begin 2022), dan heeft bijna 10% slechts één of twee bestuurders (3.000).

voorwaarde dat familieleden niet met een meerderheid zeggenschap in een ANBI mogen hebben en de optie om voor ANBI's van een bepaalde omvang (bijvoorbeeld met meer dan € 100.000 aan vermogen) een minimumaantal van drie bestuurders verplicht stellen. GDN en Fin geven aan dat hun leden altijd ministens drie bestuurders hebben. Zij verwachten geen knelpunten bij het introduceren van een minimumaantal bestuurders van drie bestuurders. Het CIO heeft aangegeven nog te bezien hoe een eis van minimaal drie bestuursleden zich zou verhouden tot de inrichtingsvrijheid voor kerkelijke genootschappen op grond van art. 2:2 Burgerlijk Wetboek. Wij adviseren u vooralsnog geen minumumaantal bestuurders voor ANBI's te introduceren, omdat dit een generieke maatregel betreft (hetgeen de regeldruk verhoogt) waarvan niet duidelijk is of deze voor de bedoelde groep ANBI's effectief zal zijn. Wij horen graag of u deze afweging op deze wijze wenst te maken.

- **NSW-landgoederen:** er loopt een onderzoek naar NSW-landgoederen in relatie tot de ANBI-regeling. Het komt in de praktijk voor dat landgoederen door middel van giften aan ANBI's worden overgedragen, waarbij de voormalige eigenaren soms op mogen blijven wonen (bijvoorbeeld op grond van een eeuwigdurende huurovereenkomst). Dit kan wringen met het vereiste dat een ANBI het algemeen nut moet beogen en voor ten minste 90% moet dienen. In de Kamerbrief wordt aangegeven dat de eerste resultaten van het onderzoek in de tweede helft van 2026 wordt verwacht. Eventueel kan dan over wetgevende maatregelen worden besloten. Hiermee wordt tevens uitvoering gegeven aan de motie Stultiens (GL-PvdA) en Dijk (SP) over het versturen van beleidsopties naar aanleiding van het rapport inzake familiestichtingen.
- In de Kamerbrief wordt daarnaast teruggekomen op de volgende moties:
  - **Motie Bakker-Klein (CDA):** De regeling 'geven uit de vennootschap' is per 1 januari 2025 afgeschaft. De sector betreurt dat hier geen alternatief voor is gekomen. De commissie Rinnooy Kan heeft hierover advies uitgebracht (Beter Geven III). Hierin wordt gepleit voor een alternatief. In het commissiedebat fiscaliteit heeft u toegezegd om voor de zomer een reactie op het advies naar de Kamer te versturen. Hierin zal dan ook worden ingegaan op het voornemen van het kabinet om de rentmeestervennootschap als rechtsvorm wettelijk te verankeren. Daarnaast wordt aangegeven dat een geefsubsidie – als alternatief voor de giftenaftrek – niet verder zal worden verkend.
  - **Motie Van Dijk (SGP):** de motie verzoekt om beleid te ontwikkelen zodat organisaties die zich antisemitisch uitlaten, terreur verheerlijken of haatpredikers uitnodigen hun ANBI-status verliezen. In 2024 heeft de heer van Dijk een vrijwel identieke motie ingediend. In de Kamerbrief wordt aangegeven dat de motie door de reeds bestaande integriteitstoets overbodig is en dus niet kan worden uitgevoerd. Het is gebruikelijk dat u moties die niet (volledig) worden uitgevoerd mondeling in de Ministerraad toelicht voordat de Kamerbrief wordt verstuurd. De fracties van de VVD, BBB, JA21, PVV, de ChristenUnie, NSC en de SGP hebben voor deze motie gestemd.[5]

[5] Handelingen II 2025/2026, nr. 7, item 15, p. 3 (stemmingen moties Pakket aan maatregelen ter bestrijding van antisemitisme).

Communicatie
Uw woordvoerder is op de hoogte.

Politiek/bestuurlijke context
Zie toelichting.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.